

" Visbestand in Polder Moerbeke anno 2026 "

1. Inleiding

Polder Moerbeke bevindt zich bovenin de provincie Oost-Vlaanderen tegen de Nederlandse grens. Dit waterlichaam is opgedeeld in drie putten en een verbindende waterloop.

Het gebied, dat tot de Vlaamse Scheldepolders behoort, omvat kreken waarvan de Grote Kreek ooit een aftakking van de Axelse Kreek was. De drie putten variëren in grote van ongeveer 9 tot 2,5 ha. De diepte varieert tot acht meter diep en in elke kreek is vegetatie aanwezig, voornamelijk gele plomp. De uitgestrekte waterplassen zijn tegenwoordig een populaire bestemming voor wandelaars, vissers en fietsers als oase van rust. Omgeven door rietlanden, dijken en polders, is het natuurgebied kenmerkend voor Moerbeke.

In het Vlaamse Gewest bevinden zich diverse meervormige, stilstaande viswateren die van groot belang zijn voor de openbare visserij. Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) is verantwoordelijk voor het visstandbeheer in deze wateren.

Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft VisAdvies BV en Visserij Service Nederland opdracht verleend om onderzoek uit te voeren in de provincie Oost-Vlaanderen naar het visbestand in Polder Moerbeke.

[Zie: M. van Schaik & H. Vis 2024. Onderzoek naar het visbestand in de provincie Oost-Vlaanderen, najaar 2023 VisAdvies BV, Nieuwegein. Projectnummer VA2023_29, 36 pag.]

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) beschikt niet over meetgegevens van de Polder Moerbeke.

2. Afvissingen

2.1 Algemeen

De wateren binnen Polder Moerbeke zijn verdeeld over vier deelgebieden; Grote Kreek, Put 2, Put 3 en de Verbindingsloot.

De bemonsteringen van Polder Moerbeke zijn uitgevoerd op 24 en 25 oktober 2023.

Het water had een temperatuur van 14 °C, een pH van 8,05. De geleidbaarheid was 728 µs/cm en het water had een doorzicht van 100 cm. Binnen het perceel van Polder Moerbeke liggen vier wateren, waarvoor ieder een aparte bestandschatting is gemaakt (Tabel 3.7). Op de Grote Kreek, Put 2 en Put 3 is een daling van biomassa waar te nemen. In de verbindende waterloop is de biomassa bijna verdubbeld.

In de opvolgende paragrafen is de bestandschatting en een beoordeling van het water verder uitgewerkt.

Voor het presenteren van de bestandschattingen zijn de gevangen vissoorten ingedeeld in ecologische groepen en gilden.

De indeling in "*ecologische groepen*" wordt beschreven in het Handboek Hydrobiologie (Bijkerk *et al.*, 2014). De ecologische groepen zijn voornamelijk gebaseerd op voedselvoorkeur.

Dit hangt samen met de lengte van de vissoorten: kleine exemplaren benutten ander voedsel (bijvoorbeeld zoöplankton) dan grote exemplaren (die veelal macrofauna of kleine vissen eten). Voor snoek wijkt de indeling af van de overige vissoorten, omdat deze vooral uitgaat van de voorkeur van deze soort voor een bepaald type habitat.

Naast ecologische groepen zijn de vissoorten ingedeeld in "*stromingsgilden*" volgens FAME (Noble & Cowx, 2002). De afkorting FAME staat voor Fishbased Assessment Method for the Ecological status of European rivers.

De indeling in stromingsgilden is gebaseerd op de voorkeur van soorten voor stromend dan wel stilstaand water.

Er worden *drie stromingsgilden* onderscheiden:

- Eurytopen: soorten die geen specifieke voorkeur hebben voor stromend of stilstaand water;
- Limnofielen: soorten met een voorkeur voor stilstaand water;
- Rheofielen: soorten met een voorkeur voor stromend water.

2.2 Polder Moerbeke Grote Kreek

a) Vissoortsamenstelling

Er zijn in totaal tien vissoorten aangetroffen in de Grote Kreek (Tabel 3.8).

Baars, brasem, blankvoorn, kolblei, paling, pos, snoekbaars en snoek zijn de aangetroffen eurytope vissoorten. Rietvoorn en zeelt zijn de aangetroffen limnofiele vissoorten. Er zijn geen exoten waargenomen in de Grote Kreek.

In Tabel 3.8 zijn achtereenvolgens de bestandschattingen weergegeven met betrekking tot de visbiomassa (kg/ha) en in aantal/ha. De visbiomassa wordt geschat op 18,4 kg/ha en de visdichtheid op 667 vissen/ha. De visstand bestaat op basis van gewicht voor 79% uit eurytope vissoorten en voor 21% uit limnofiele vissoorten. Op basis van gewicht wordt het visbestand gedomineerd door snoek (31%), zeelt (20%) en paling (18%). In aantallen wordt het visbestand gedomineerd door baars (32%), gevolgd door blankvoorn (27%) en brasem (27%).

b) Vergelijking met een eerder visstandonderzoek

In 2017 is er een eerder onderzoek uitgevoerd op de Grote Kreek te Moerbeke (Simons, 2017). Bij deze bemonstering zijn er tien vissoorten gevangen. In 2023 is er één vissoort meer gevangen. De biomassa is echter in 2023 met een factor van tien gedaald ten opzichte van 2017. Enkel de biomassa van paling, rietvoorn en snoekbaars zijn gestegen.

Zie: Tabel 3.9

2.3 Polder Moerbeke Put 2

a) Vissoortsamenstelling

Er zijn tien vissoorten in Put 2 aangetroffen (Tabel 3.11). Baars, blankvoorn, brasem, paling, pos, snoekbaars en snoek zijn de aangetroffen eurytope vissoorten. Rietvoorn en zeelt zijn de aangetroffen limnofiele vissoorten. Daarnaast is één exoot waargenomen; zonnebaars.

In Tabel 3.11 zijn achtereenvolgens de bestandschattingen weergegeven met betrekking tot de visbiomassa (kg/ha) en in aantal/ha.

De visbiomassa wordt geschat op 45,3 kg/ha en de visdichtheid op 2.175 vissen/ha. De visstand bestaat op basis van gewicht voor 56% uit eurytope vissoorten en voor 44% uit limnofiele vissoorten, de overige 1% is exoot. Op basis van gewicht wordt het visbestand gedomineerd door zeelt (29%) en snoek (19%). In aantallen wordt het visbestand gedomineerd door baars (43%) en rietvoorn (26%).

b) Vergelijking met een eerder visstandonderzoek

In 2017 is er een eerder onderzoek uitgevoerd op Put 2 te Moerbeke (Simons, 2017). Bij deze bemonstering zijn er tien vissoorten gevangen.

In 2023 zijn er tevens tien vissoorten gevangen. Er is hier wel een verschuiving waar te nemen. Vissoorten als alver, karper, kleine modderkruiper en kolblei zijn niet waargenomen bij de bemonstering in 2023. Tevens is de biomassa aanzienlijk afgenomen.

Zie: Tabel 3.12

2.4 Polder Moerbeke Put 3

a) Vissoortsamenstelling

Er zijn tien vissoorten in Put 3 aangetroffen (Tabel 3.13).

Baars, blankvoorn, brasem, karper, kolblei, paling, pos en snoek zijn de aangetroffen eurytope vissoorten. Rietvoorn en zeelt zijn de aangetroffen limnofiele vissoorten. Er zijn geen exoten waargenomen.

In Tabel 3.13 zijn achtereenvolgens de bestandschattingen weergegeven met betrekking tot de visbiomassa (kg/ha) en in aantal/ha.

De visbiomassa wordt geschat op 70 kg/ha en de visdichtheid op 4.387 vissen/ha. De visstand bestaat op basis van gewicht voor 89% uit eurytope vissoorten en voor 11% uit limnofiele vissoorten. Op basis van gewicht wordt het visbestand gedomineerd door karper (39%), snoek (29%) en brasem (14%). In aantallen wordt het visbestand gedomineerd door brasem (79%) en rietvoorn (13%).

b) Vergelijking met een eerder visstandonderzoek

In 2017 is er een eerder onderzoek uitgevoerd op Put 3 te Moerbeke (Simons, 2017). Bij deze bemonstering zijn er acht vissoorten gevangen.

In 2023 zijn er tien vissoorten gevangen. Karper, paling en rietvoorn werden enkel in 2023 gevangen. De kleine modderkruiper werd enkel waargenomen in 2017. De totale biomassa is aanzienlijk afgenomen. Deze daling is voornamelijk waar te nemen in de biomassa blankvoorn. Daarnaast is de biomassa brasem ook sterk gedaald.

Zie: Tabel 3.14

2.5 Polder Moerbeke Verbindingsloot

a) Vissoortsamenstelling

Er zijn zes vissoorten aangetroffen in de Verbindingsloot (Tabel 3.15).

Baars, brasem, paling en snoek zijn de eurytope vissoorten. Rietvoorn en zeelt zijn de gevangen limnofiele vissoorten. Er zijn geen exoten waargenomen in de Verbindingsloot.

In Tabel 3.15 zijn achtereenvolgens de bestandschattingen weergegeven met betrekking tot de visbiomassa (kg/ha) en in aantal/ha.

De visbiomassa wordt geschat op 41,4 kg/ha en de visdichtheid op 760 vissen/ha.

Op basis van gewicht wordt het visbestand gedomineerd door brasem (43%) gevolgd door zeelt (21%). Op basis van aantallen zijn de rietvoorn (33%) en baars (30%) het meest talrijk.

b) Vergelijking met een eerder visstandonderzoek

In 2017 is er een eerder onderzoek uitgevoerd op de Verbindingsloot te Moerbeke (Simons, 2017) (Tabel 3.16). Bij deze bemonstering zijn er zes vissoorten gevangen.

In 2023 zijn er tevens zes vissoorten gevangen. De kleine modderkruiper werd enkel waargenomen in 2017. De totale biomassa is in 2023 verdubbeld ten opzichte van 2017. Dit is voornamelijk te verklaren door de grote brasem die gevangen zijn in de Verbindingsloot. De kleine modderkruiper is in 2023 niet waargenomen, waar deze in 2017 nog wel gevangen werd. Hetzelfde geldt hier voor de blankvoorn.

VERBEIREN Marc

Wolvertem, februari 2026

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger Eva DE BLEEKER in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Jo BROUNS :
“ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2025-2026 , vraag nr. 353 van 9 januari 2026 } .

TABEL 3.7

tabel 3.7 Overzicht van de bestandschattingen bij Polder Moerbeke

Naam	2017	2023	2017	2023
	Biomassa (kg/ha)		%	
Grote Kreek	190	18,4	31%	11%
Put 2	296	45,3	48%	26%
Put 3	111	70	18%	40%
Verbindende waterloop	23	41,4	4%	24%
Totaal	620	175,1	100%	100%

TABEL 3.8

tabel 3.8 Bestandschatting per lengteklasse in kg/ha (boven) en aantal/ha (onder).

kg/ha		0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41	Totaal	%
Eurytoop	Baars	0,6	0,8	0,9			2,2	12%
	Brasem	0,4	0,3	0,1	0,2		1	5%
	Blankvoorn	0,2	0,3	0,9	0,8		2,2	12%
	Kolblei	<0,1	0,1				0,1	1%
	Aal/Paling			0,1	1,1	2,1	3,3	18%
	Pos		<0,1				<0,1	0%
	Snoekbaars	<0,1		<0,1			<0,1	0%
Limnofiel	Rietvoorn/Ruisvoorn	<0,1	0,1	0,1			0,2	1%
	Zeelt	<0,1	0,1	0,2		3,4	3,7	20%
Gilde	Naam	0 - 15	16 - 35	36 - 44	45 - 54	>=55	Totaal	Perc.
Eurytoop	Snoek		0,4	1	1,1	3,2	5,7	31%
	Totaal						18,4	100%
aantal/ha		0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41	Totaal	%
Eurytoop	Baars	124	80	11			215	32%
	Brasem	144	36	2	1		182	27%
	Blankvoorn	149	16	13	2		181	27%
	Kolblei	13	5				18	3%
	Aal/Paling			4	17	6	28	4%
	Pos		1				1	0%
	Snoekbaars	1		1			1	0%
Limnofiel	Rietvoorn/Ruisvoorn	16	4	2			22	3%
	Zeelt	4	2	2		1	10	1%
Gilde	Naam	0 - 15	16 - 35	36 - 44	45 - 54	>=55	Totaal	Perc.
Eurytoop	Snoek		3	3	1	2	9	1%
	Totaal						667	100%

TABEL 3.9

tabel 3.9 Biomassa en vissoortensamenstelling 2017 en 2023.

Gilde	Naam	2017	2023
		Biomassa (kg/ha)	
Eurytoop	Baars	3,7	2,2
	Blankvoorn	45,2	2,2
	Brasem	116	1
	Kleine Modderkruiper	0,3	
	Kolblei	1,4	0,1
	Paling	2,3	3,3
	Pos	<0,1	<0,1
	Snoek	14,8	5,7
	Snoekbaars		<0,1
	Limnofiel	Tiendornige stekelbaars	<0,1
Rietvoorn			<1
Zeelt		5,9	3,7
Totaal		189,6	18,4
Aantal soorten		10	11

TABEL 3.11

tabel 3.11 Bestandschatting per lengteklasse in kg/ha (boven) en aantal/ha (onder).

kg/ha									
Gilde	Soort	0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41	Totaal	%	
Eurytoop	Baars	2,7	3	1,5			7,2	16%	
	Brasem	0,8	0,5	1,4	0,6		3,2	7%	
	Blankvoorn	0,1	1,2	2,5			3,7	8%	
	Aal/Paling			0,2	1,5	0,9	2,5	6%	
	Pos		<0,1				<0,1	0%	
	Snoekbaars			0,4			0,4	1%	
Limnofiel	Rietvoorn/Ruisvoorn	0,5	2,5	2,9	0,5		6,5	14%	
	Zeelt	<0,1	0,3	0,6		12,1	13	29%	
Exoot	Zonnebaars		0,3				0,3	1%	
Gilde	Naam	0 - 15	16 - 35	36 - 44	45 - 54	>=55	Totaal	Perc.	
Eurytoop	Snoek		3,1	1,2		4,2	8,5	19%	
Totaal							45,3	100%	
aantal/ha									
Gilde	Soort	0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41	Totaal	%	
Eurytoop	Baars	586	331	27			944	43%	
	Brasem	354	26	26	1		408	19%	
	Blankvoorn	59	41	39			140	6%	
	Aal/Paling			14	24	5	43	2%	
	Pos		5				5	0%	
	Snoekbaars			6			6	0%	
Limnofiel	Rietvoorn/Ruisvoorn	394	122	39	1		556	26%	
	Zeelt	5	9	5		8	27	1%	
Exoot	Zonnebaars		14				14	1%	
Gilde	Naam	0 - 15	16 - 35	36 - 44	45 - 54	>=55	Totaal	Perc.	
Eurytoop	Snoek		25	3		3	32	1%	
Totaal							2175	100%	

TABEL 3.12

tabel 3.12 Biomassa en vissoortensamenstelling 2017 en 2023.

Gilde	Naam	2017	2023
		Biomassa (kg/ha)	
Eurytoop	Alver	2	
	Baars	2,3	7,2
	Blankvoorn	64,8	3,7
	Brasem	33,8	3,2
	Karper	104,6	
	Kleine Modderkruiper	0,5	
	Kolblei	2,5	
	Snoek	9,7	8,5
	Paling		2,5
	Pos		<0,1
	Snoekbaars		0,4
	Limnofiel	Rietvoorn	0,5
Zeelt		75	13
Exoot	Zonnebaars		0,3
	Totaal	295,7	45,3
	Aantal soorten	10	10

TABEL 3.13

tabel 3.13 Bestandschatting per lengteklasse in kg/ha (boven) en aantal/ha (onder).

kg/ha								
Gilde	Soort	0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41	Totaal	%
Eurytoop	Baars	0,4	0,8	0,9			2,1	3%
	Brasem	6	0,7	0,7	1,4	1,1	9,9	14%
	Blankvoorn	0,1	0,4	0,9			1,4	2%
	Karper					27,2	27,2	39%
	Kolblei		<0,1				<0,1	0%
	Aal/Paling				0,8	0,8	1,6	2%
	Pos	<0,1	<0,1				<0,1	0%
Limnofiel	Rietvoorn/Ruisvoorn	0,5	0,7	0,4			1,6	2%
	Zeelt		<0,1			6	6	9%
Gilde	Naam	0 - 15	16 - 35	36 - 44	45 - 54	>=55	Totaal	Perc.
Eurytoop	Snoek		4,2	0,8	4,9	10,2	20,2	29%
Totaal							70	100%
aantal/ha								
Gilde	Soort	0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41	Totaal	%
Eurytoop	Baars	83	64	13			160	4%
	Brasem	3333	122	7	3	1	3466	79%
	Blankvoorn	66	10	14			90	2%
	Karper					4	4	0%
	Kolblei		3				3	0%
	Aal/Paling				13	4	17	0%
	Pos	1	1				3	0%
Limnofiel	Rietvoorn/Ruisvoorn	539	46	7			592	13%
	Zeelt		9			3	11	0%
Gilde	Naam	0 - 15	16 - 35	36 - 44	45 - 54	>=55	Totaal	Perc.
Eurytoop	Snoek		24	3	7	7	41	1%
Totaal							4387	100%

TABEL 3.14

tabel 3.14 Biomassa en vissoortensamenstelling 2017 en 2023.

		2017	2023
Gilde	Naam	Biomassa (kg/ha)	
Eurytoop	Baars	4,9	2,1
	Blankvoorn	73,8	1,4
	Brasem	29,9	9,9
	Karper		27,2
	Kleine Modderkruiper	0,3	
	Kolblei	0,9	<0,1
	Snoek	1,1	20,2
	Paling		16
	Pos	0,1	<0,1
	Limnofiel	Rietvoorn	
Zeelt		0,3	6
Totaal		111,3	45,3
Aantal soorten		8	10

TABEL 3.15

tabel 3.15 Bestandschatting per lengteklasse in kg/ha (boven) en aantal/ha (onder).

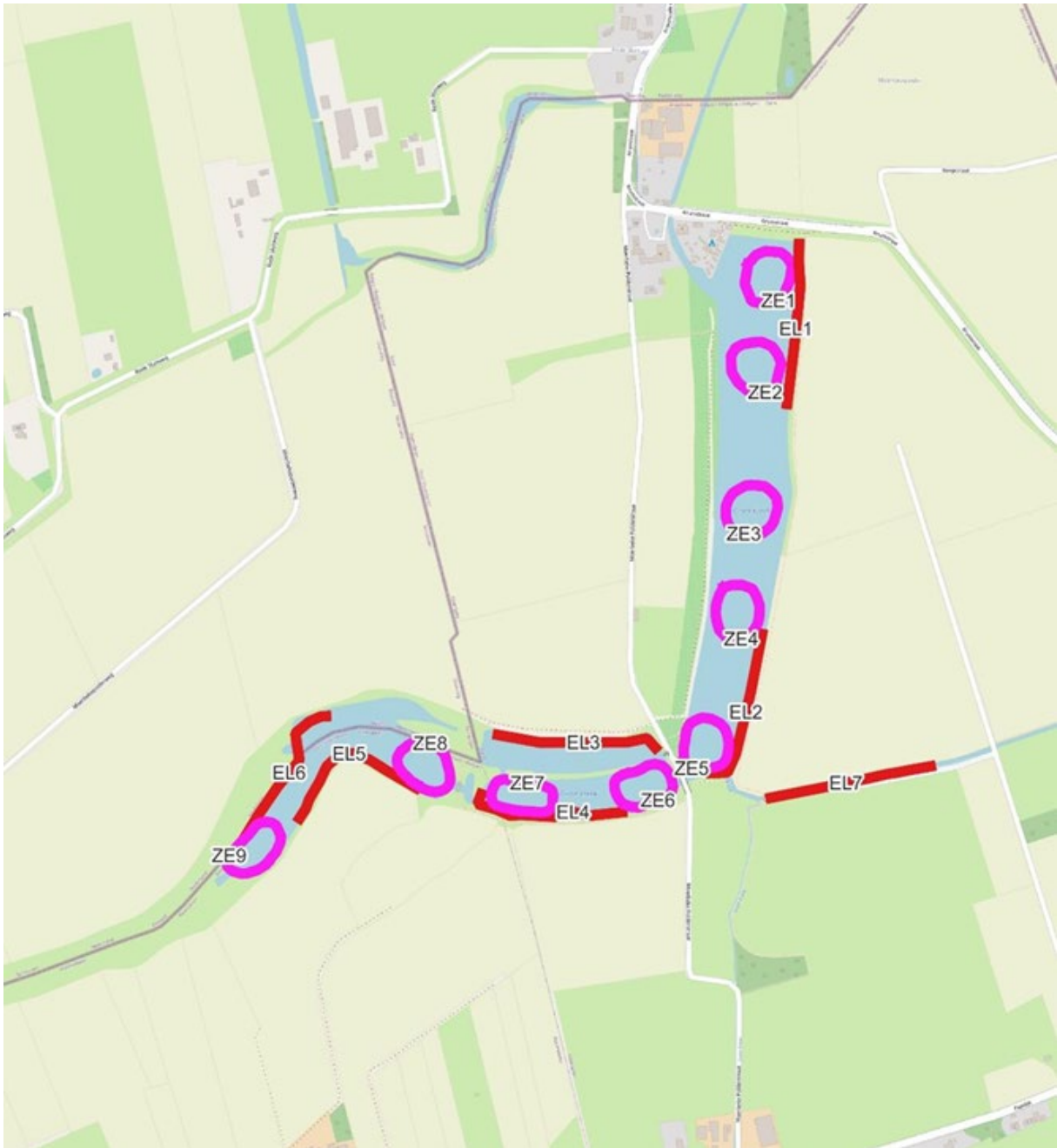
kg/ha								
Gilde	Soort	0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41	Totaal	%
Eurytoop	Baars	0,4	1,7	1,5			3,5	8%
	Brasem					18	18	43%
	Aal/Paling			0,3	3,8	1,6	5,7	14%
Limnofiel	Rietvoorn/Ruisvoorn	0,2	1,2				1,4	3%
	Zeelt	<0,1	2	1,4	5,2		8,6	21%
Gilde	Naam	0 - 15	16 - 35	36 - 44	45 - 54	>=55	Totaal	Perc.
Eurytoop	Snoek		4,2				4,2	10%
Totaal							41,4	100%
aantal/ha								
Gilde	Soort	0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41	Totaal	%
Eurytoop	Baars	80	120	27			227	30%
	Brasem					13	13	2%
	Aal/Paling			13	53	13	80	11%
Limnofiel	Rietvoorn/Ruisvoorn	173	80				253	33%
	Zeelt	27	93	13	13		147	19%
Gilde	Naam	0 - 15	16 - 35	36 - 44	45 - 54	>=55	Totaal	Perc.
Eurytoop	Snoek		40				40	5%
Totaal							760	100%

TABEL 3.16

tabel 3.16 Biomassa en vissoortensamenstelling 2012 en 2017.

		2017	2023
Gilde	Naam	Biomassa (kg/ha)	
Eurytoop	Baars	7,2	3,5
	Blankvoorn	3,6	
	Brasem		18
	Kleine Modderkruiper	0,4	
	Snoek	2,8	4,2
	Paling		5,7
Limnofiel	Rietvoorn	0,1	1,4
	Zeelt	9,2	8,6
Totaal		23,3	41,4
Aantal soorten		6	6

Correctie: moet zijn tabel 3.16 “Biomassa en vissoortensamenstelling 2017 en 2023”

Polder Moerbeke

Visstandonderzoek 2023

- Elektrovisserij
- Zegen

